

VUCİC SANDIKTAN YİNE ZAFERLE ÇIKTI

Sırbistan halkı Batı'ya ders verdi

Aleksandar Vucic

CUMHURBAŞKANI Aleksandar Vucic bir kez daha seçimden zaferle çıktı. Seçimi, Vucic'in 2012'den bu yana iktidarda olan Sırp İlerleme Partisi (SNS) kazandı. SNS oyların yüzde 47'sini aldı. Vucic, "Bu mutlak bir zafer. Ben de son derece mutluyum" dedi. Vucic'in seçim zaferini Vatan Partisi Sırbistan Temsilcisi Ahmet Şinasi Dalak, "Aydınlık Avrupa'ya değerlendirdi. Vucic ezici bir çoğunlukla seçimi kazandığını hatırlatan Dalak, "Vucic, Avrupa'nın ve ABD'nin baskısına direnen bir tavır izledi. Batı'nın Kosova ile ilgili baskılarına karşı direndi. Rusya'ya yaptırımlara katılmadı. Seçimlerin sonucu Sırbistan'ın Amerika'ya ve Avrupa'ya boyun eğmediğini gösterdi. Sırbistan NATO'ya boyun eğmedi." dedi.

■ Meral Akkaya'nın haberi sayfa 7'de

Ahmet Şinasi Dalak

Çarpıtmalar tutmadı!

Atlantik basını Köln'de yenildi

ALMANYA Köln'deki sözde Ermeni Soykırımı anıtının kaldırılması Alman basınında tartışılıyor. Vatan Partisi'nin çağrısıyla 29 Ekim'de Köln'de düzenlenen "Yasa dışı Ermeni soykırımı anıtı kaldırılmalı" eylemi ve sonrasında Köln Belediyesi'nin anıtı kaldırma kararını Atlantik yanlısı basın rahatsız etti. Son olarak Die Welt gazetesinde asılsız iddialar-

dan oluşan bir haber yer aldı. "Bozkurtlara Kapitülasyon" başlığıyla verilen haberde "Köln belediyesinin boyun eğdiği" iddia edildi. Vatan Partisi Öncü Gençlik Atlantik basınında çıkan haberlere tepki gösterdi. Öncü Gençlik yaptığı açıklamada haberlerin çarpıtılarak verildiğini hatta bazı gazetelerin okurlarına yalan söylediğini vurguladı. ■ Sayfa 3'te

EMEK - NAMUS - VATAN

Aydınlık

AVRUPA

135.000 OKURA ULAŞIYORUZ

SAYI: 142

24 Aralık 2023 PAZAR

21. YÜZYILIN KAZANANI

TÜRKLER VE MACARLAR OLACAK

Türkiye ile Macaristan arasındaki ikili ilişkiler tarihteki en yakın seviyesine çıktı. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve Başbakan Viktor Orban, buluşmasında önemli mesajlar verildi. Orban, Türklerin ve Macarların önümüzdeki yüzyılın iki kazananı olacağını söyledi

ORTAK TEHDİT: BATI EMPERYALİZMİ

MACARİSTANIN başkenti Budapeşte'de gerçekleştirilen Türkiye-Macaristan 6. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı'nda iki ülke ilişkilerini "geliştirilmiş stratejik ortaklık" düzeyine çıkardı. Anlaşma imzalandı. Toplantıda konuşan Macaristan Başbakanı Viktor Orban, önümüzdeki yüzyılın Türklerin ve Macarların birlikte kazanacağı bir dönem olacağını vurguladı. Toplantıda nükleer enerjiden, savunma sanayine birçok alanda işbirliği anlaşmaları imzalandı. Toplantıyı Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren Visegrad Post Genel Yayın Yönetmeni Macar gazeteci Ferenc Almassy, Türkiye ve Macaristan'ın ortak tehditlerle karşı karşıya kaldığına dikkat çekti.

Ferenc Almassy

TÜRKİYE KILIT BİR MÜTTEFİK

BATI ülkelerinin hem Türkiye hem Macaristan'a karşı düşmanca bir tavır izlediğini ve iki ülkenin iç politikasına sürekli müdahale etmeye çalıştıklarını hatırlatan Gazeteci Almassy, bu ortak sorunların Türkiye ile Macaristan arasındaki yakınlığı artırdığını vurguladı. Almassy, "Macaristan, Almanya'nın etkisi dengelemek ve kendi ekonomisi üzerinde egemenliğini sağlamak amacıyla Asya ülkeleriyle ekonomik işbirlikleri geliştiriyor. Türk Dünyası'yla ilişkilerini geliştirmek istemesi, yeni enerji tedarikçileri arayışı ve askeri modernleşme hedefleri Türkiye'yi Macaristan için kilit bir müttefik haline getiriyor." dedi. ■ Tolga Dişçi'nin haberi sayfa 5'te

Almanya'da çiftçilerin eylemi büyüyor

ALMANYA'DA çiftçiler, koalisyon hükümetinin yeni vergi planlarına karşı sokağa çıktı. İlk kitlesel eylemlerini Başkent Berlin'e yapan çiftçiler ülkenin birçok yerinde eylemlere başladı. Protestolara traktörleriyle katılan üreticiler hükümetin ke-

mer sıkma politikalarına karşı çıkıyor. Berlin'deki eyleme traktörleriyle gelen 3 binden fazla çiftçi, Brandenburg kapısı önünde konvoy oluşturdu. Çiftçiler, hükümetin tarımsal dizel desteğini kaldırmasını istemiyor. ■ Sayfa 3'te

ELEKTRONİK SİGARA BELASİ!

KÖROĞLU "Tüfek icad oldu, mertlik bozuldu!" demiş ya, bu sözü tütüne uyarlırsak; "Tütün piyasaya sürüldü, Sağlık tehlikede!" diyebiliriz. Sağlığımızı tehlikeye atan tütün mamülleri; Sigara çeşitleri, sarma, puro ve Ortadoğu ve Türkiye'de popüler olan Nargile. Şimdi de yeni bir sağlık

tehdidi: Elektronik sigaralar. Üstelik hedef doğrudan gençler ve çocuklar. ■ Prof. Dr. Ramazan İnce'nin yazısı 5'te

Alta kayalarında saklı tarih

ALTA, Norveç'in kuzeydoğusunda Finmark olarak bilinen bölgede yer alan küçük bir kıyı şehri. Alta fiyordunun tam bir kese gibi karaya girdiği kıyıda yer alıyor. Kuzey kutup çizgisinin yukarısında yer alan bu liman şehrinin nüfusu 15.800. Önemli bir su yolu olan Alta nehri de bu şehir yakınlarından denize ulaşıyor. ■ Tülin Uygur'un yazısı 6'da

Gürcistan'ın AB'ye üyelik 'hayali'

AVRUPA Birliği genişleme siyaseti kapsamında Gürcistan'a aday üyelik statüsü verdi. Avrupa'nın ve ABD'nin ülke ile ilgili planları ne? Siyaset bilimci Şota Aphaidze yaşanan siyasi gelişmeleri değerlendirdi. Gürcistan'ın yakın zamanda AB üyesi olmayacağını düşünen Aphaidze, "Üyelik AB'nin siyasi müdahalesi için sattığı bir hayaldir." dedi. Aphaidze, Gürcistan'ın bölge ülkeleri ile işbirliği yapması gerektiğine vurgu yaptı. ■ Sayfa 8'de

Hollanda Merkez Bankası: Büyüme olmayacak

HOLLANDA Merkez Bankası (De Nederlandsche Bank - DNB) 2024'ten umutsuz. DNB'den yapılan açıklamada, "Ekonomi düşüşündeki çok daha kötü durumda, önümüzdeki yıllarda neredeyse hiç büyüme olmayacak" ifadeleri kullanıldı. DNB, gelecek yıl için enflasyonun yüzde 2,9 olacağını ve ardından fiyat seviyesindeki yıllık artışın 2025'in sonuna kadar yüzde 2'nin biraz altında olacağını tahmin ediyor. ■ Ahmet Korkmaz'ın haberi sayfa 4'te

Hükümet yeni vatandaşlık yasasında anlaştı

ALMANYADA hükümet çifte vatandaşlık yasasında anlaştı. Geri sayım başladı. Türkle- rinde uzun yıllar beklediği düzenlemenin ocak ayında Federal Mecliste görüşülmesi bekleniyor. Tasarı yasalarsa çifte vatandaşlık hakkı, herkese yönelik genişletilecek ayrıca yabancıların Alman vatandaşlığına kabul edilmesi için gerekli şartlar da hafifletilecek. Vatandaşlığa geçmek için istenen "yasal ikamet süresi" 8 yıldan 5 yıla indirilecek. ■ Sayfa 3'te

Âşık Veysel Viyana'da anıldı

HALK ozanı Âşık Veysel ölümünün 50 yıl dönümünde Viyana'da unutulmadı. Yunus Emre Enstitüsü Viyana (YEE Viyana) sergi ve söyleşi düzenledi. Etkinliğe T.C. Viyana Büyükelçisi Ozan Ceyhan, T.C. Viyana Başkonsolosu C. Mert Özmert ve çok sayıda davetli katıldı. Âşık Veysel'in köylüsü, Aydınlik Avrupa yazarı Kadim Ülker, Sivrialan Köyü'nü tanıtan bir sunum gerçekleştirdi. ■ Emre Er'in haberi sayfa 3'te

AB, göç anlaşmasında uzlaştı

Dr. BERNA BRIDGE

Çocuklarımız ve yarıştırma sendromu

OXFORD'DAN

Dr. Berna
BRIDGE

bernabridge14@gmail.com

Çocuklarımız ve yarıştırmama sendromu

lan ve çocuklarımızı, gençlerimizi o yöne zorluyor...

Bir de anne-babalar çocuklarına "şu okulu mutlaka kazanmalısın, doktor-mühendis olmalısın" baskısına başladıklarında çocuklar çocukluklarını, gençler gençliklerini yaşayamıyor ve bu baskı altında bunayıyor. Sonra komşusu, arkadaşı, akrabası da bu yarışa dahil olup "benim çocuk şu okulu kazandı, seninki nereyi kazandı" karşılaştırması veya anne-babanın

"ablan/ağabeyin şu okulu kazandı, girdi, sen de mutlaka kazanmalısın" baskısı çocuğun, gencin bunalmasını artırabiliyor.

Bazı anne-babalar birinci çocuğu çok önemseyip, ikinciye "arka tekerlek" gibi nahoş deyimler kullanarak ikincinin bireysel duruşuna, varoluşuna saygı göstermeyebiliyor. Belki de ikinci çocuk birinciyi arka tekerlek gibi takip etmeyecek, farklı yöne gidecek ve belki daha da başarılı, şımartılmadığı için daha dengeli, daha vefalı olacak...

MUTLU HUZURLU ÇOCUKLAR

Geçen hafta yazdığım gibi çocuk yetiştirmek bir sanat. Dikkat, özen ve sevgi gerektiriyor. Çocuklarımızın ne kadar sınav başansı, hangi okul ve üniversitelerde okudukları değil, ne kadar mutlu, huzurlu, kendileriyle barışık, özgüvenli, başkalarına zarar vermeyen, iyi kalpli olduğu önemli.

Birçok anne-baba çocuklarının üzerindeki sınav baskısını anlayamayabiliyor. "Yaşı küçük, anlamaz, oyun zanneder, biz hissettirmedik, anlamaz" diye düşünüyorlar ancak çocuk ne kadar küçük olsa da bir sı-

navdan, gözlemden geçtiğini hissediyor. Her sınav çocukta başarıma/başaramama stresi yaratıyor. Stres bazen hastalıkla bile tetikleyebiliyor.

Birçok anne-baba bu noktayı es geçip, çocuklarının, hatta torunlarının eğitim yaşamındaki başarısını böbürlenme vasıtası görüp onların mutsuz, hırslı, yarışmacı, yalnızca dış görünüşe, dış başarıya odaklı, içsel bir boşluk içinde olduklarını fark bile etmiyor. İçsel boşluklar bir duvara tuğlaları yerleştirir gibi adım adım yıllar içinde oluşuyor. O boşluklar oluştu mu sonradan dolmuyor.

Kısacası, çocuklarımızı yarış atı haline getirmemek, aşırı hırs, gösteriş, onları diğer kardeşlerle ve başkalarıyla yarıştırmamak demek. Aziz Sancar'ın eğitim geçmişine bakalım. Yarış ve sınav içinde değil, son derece mütevazı ortamlarda, okullarda yetişmiş ama Nobel'i kazanmış. Çocuğun içinde varsa, her okulda oluyor, çocuğun içinde yoksa en iyi okullar, özel hocalarla bile olmuyor. Mutlu ve kendisiyle barışık çocuk zaten başarılı oluyor, sınavları geçiyor, iyi üniversitelerden mezun oluyor...

HER anne-baba çocuğu için en güzel hayal eder. Doğduğu an, onu kucaklamaya ilk aldığı an bu hayaller başlar ve çocuğu büyüdükçe devam eder. Ancak onlar için en güzel hayal ederken onları bunalıta yarışlara itmek, onlar üzerinden kendini kanıtlamak, onların başarısını kendi başarısı zannetmek, kendi başaramadıklarını onlara başartmak için onların ruh sağlığını bozmak onlar için en güzel hayal etmek değil, kendisi için bir şeyler hayal etmektir.

Bunları yazmamın nedeni 41 yıllık eğitimcilik yaşamımda gördüğüm çocuk ve gençlerinin birçoğunun yukarıdaki durumları yaşadığını ve çok muzdarip olduklarını gördüm. Zaten sınav odaklı, yani çocukları sıralama ve yarıştırmaya odaklı eğitim sistemimiz anne-baba-

Mutlu Yıllar

Yeni yıl kutlama mesajlarınızı Ulusal Kanal, Aydınlik ve Aydınlik Avrupa'dan Türkiye'ye ve dünyaya duyurun.

İlan vermek için bizi arayın:
+49 1511 895 8982 / +49 163 866 3078

ULUSAL **Aydınlik** AVRUPA

DIE WELT GAZETESİ 29 EKİM KÖLN EYLEMİNİ HEDEF ALDI

Alman basınında ermeni soykırımını anıtı çarpıtması

Vatan Partisi'nin çağrısıyla 29 Ekim'de Köln'de düzenlenen "Yasa dışı Ermeni soykırımını anıtı kaldırılmalı" basın açıklamasının ardından Köln Belediyesinin kaldırma kararı Alman basınında tartışılmaya devam ediyor. Son olarak Die Welt gazetesinde asılsız iddialardan oluşan bir haber yer aldı. "Bozkurtlara Kapitülasyon" başlığıyla verilen haberde "Köln belediyesinin boyun eğdiği" iddia edildi. Vatan Partisi Öncü Gençlik Atlantik basınında çıkan haberlere tepki gösterdi.

AYDINLIK AVRUPA

ALMANYA Vatan Partisi ve Öncü Gençlik Temsilciliğinin Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanının 100. yıldönümünü kutlamak ve Cumhuriyetin meşruluğunu inkâr eden Köln'deki "Ermeni soykırımını anıtı" protesto etmek için düzenlediği gösterinin yankıları devam ediyor. Almanya'da hem ulusal hem de yerel basında tartışılan Köln Belediyesinin anıtı kaldırma kararı bazı Atlantik çevrelerini rahatsız etti. Çeşitli medya organları vatandaşların eylemi ve sonrasında kaldırma kararını kanıtlanmamış haberlere imza attı. Bu haberlerin yayımlandığı medya kuruluşlarına tepki gösteren Vatan Partisi Öncü Gençlik konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı:

GAZETECİLİK ETİĞİ AYAKLAR ALTINDA

"29 Ekim'de Köln'de gerçekleştirdiğimiz basın açıklaması sadece örgütlenme yeteneği değil, aynı zamanda barışçılık açısından da provokasyonlara nasıl girilmeyeceği konusunda bir ders niteliğindedir. İzinli bir gösteriyi karşı saldırıya geçen grubun şıktırılmalarına izin vermedik.

Köln'deki yerel medyanın kasıtlı olarak manipülatif haberleri konuyu daha da ciddi hale getiriyor. Gösterimimiz yapıldığı gündün bu yana, tüm gazetecilik etiği ayaklar altında çığnandı. Kölner Stadt-Anzeiger, protestonun tüm seyri hakkında okuyucularına yalan söyledi. WDR, bizimle yapılan röportajı keserek ve yorumlayarak Hamas'la kendi yarattığı bir bağlantıyla toplantıyı kinamaya çalıştı. Apollo News web sitesi bizi İslamcı olarak sundu, ancak Vatan Partisi tam tersine laiklik ilkesini ve

Cumhuriyetin kazanımlarını savunur."

KÖLN BELEDİYESİ 'BOYUN EĞDİ' YALANI

En son, Die Welt haberinde, "Türk sağcı aşırı sağcıların organize ettiği gösteri şeklinde tamamen uydurma bir içerik üretti. 18.12.2023 tarihli "Bozkurtlara Kapitülasyon" başlıklı haber yorumunda, Köln Belediyesinin "Bozkurtlara boyun eğdiği" iddia edildi. Ancak eylemi gerçekleştiren Vatan Partisi, Öncü Gençlik ve TGB, olarak biz, demokratik protesto toplantılarının düzenleyicisiyiz. Die Welt gazetesinin kasıtlı olarak manipülasyon yaptığını açıklıyoruz. Die Welt'in Bozkurtlar üyesi olduğunu kanıtlanmamış talep ediyoruz. AIHM kararı Perincek İsviçre davası olarak yargı tarihine geçti. Bizim Genel Başkanımız o kararda bilimsel sosyalist olarak anılıyor. Bozkurt dedikleriniz de ABD emperyalizmine tavır alan Türk milliyetçileridir.

Vatan Partisi devletlerin bağımsızlığını ve bilimsel sosyalizmi savunuyor. Vatan Partisi, Mustafa Kemal Atatürk gibi çok sayıda Türk devrimcisinin yanı sıra kendisini Avrupa aydınlanmasının başarıları ile özdeşleştirir. Jean-Jacques Rousseau, Kant, Karl Marx gibi devrimci ve filozofları insanlık tarihinin gelişmesinin ve aydınlanmanın değerleri olarak görür. Bu insanlar "sağcı aşırı sağcı" olarak adlandırılmak hangi gazetecilik etiğine karşılık gelir?"

IRKÇILIĞI BİZDE DEĞİL BATI TARİHİNDE ARAYIN

Batı emperyalizmi sadece uzun bir

geçmişte değil, aynı zamanda bu geleneğin şimdiki durumuna da bakmak gerekir. Yüzyıllar süren sömürgecilik, Nasyonal Sosyalist antisemitizm, ABD'deki ırksal bölünmeler, Latin Amerika ve Afrika'da Batı tarafından gerçekleştirilen askeri darbeler, Almanya'da NSU cinayetleri, Milli takım tarafından ayrımcılığa uğrayan Türk futbolcular, Münih Filarmonisinden sadece Rus oldukları için görevden alınan sanatçılar, Filistinlilere yönelik düşmanlık, Türk düşmanlığı ve İslamofobi Batılı egemen sistemin dünya görüşünün ölçütleridir. Bizim değil.

SOYKIRIM YALANININ KÖKÜ ABD'DE

Die Welt gazetesini aynı zamanda Türkler ve Ermeniler arasındaki barışı tehlikeye atmaya çalışıyor. Anıtın kaldırılması "Ermeni toplumu ile Türk milliyetçileri arasında uzun süredir devam eden bir anlaşmazlığı sona erdirdi" ifadesi de yanlış! Anlaşmazlığımız Ermenilere karşı değil! Anlaşmazlığımız Ermenilerle karşı değil!

Ancak ABD birlikleri yarın Ermenistan'ı işgal edecek olsaydı, muhtemelen Ermenistan'ın sömürülmesini haklı çıkararak olan KSTA, WDR ve Die Welt gazeteleri olurdu. Öte yandan, Ermenistan'ın bağımsızlığını savunacağı, bizim gibi Ermeniler dünyanın ezilenleri arasında. Her seferinde yeniden kazandığımız ABD emperyalizmine karşı onlarca yıldır mücadele ediyoruz. Soykırım yalanlarının kökleri de Erivan'da değil Washington'dadır.

AIHM KARARI BU GAZETELERİ DE BAĞLAR

Gazete yorumunda Türklerin, Ermenilerin soykırımını neredeyse tüm Batılı tarihçilerin görüşüne karşı reddettiği de iddia edilmektedir. Her şeyden önce, eğer bu tarihçilerin doğruluğu, burada bahsedilen "kaliteli medyanın" olduğu kadar kırılgansa, Batı tarihi araştırmaları büyük bir krizle karşı karşıyadır.

Ancak daha da önemlisi, bu tartışmalar soykırımın tarihsel bir mesele olmadığını gerçeğini kasten maskeliyor. Perincek-İsviçre davası örneğinde 15 Ekim 2015 tarihli AIHM içtihatları tüm AB Üye Devletleri için bağlayıcıdır ve şu kararı almıştır:

Soykırım tarihsel bir terim değil, soygun, tecavüz veya cinayet gibi yasal bir suçtur. Gazeteler, belediyeler, dernekler ve Batılı tarihçiler ceza suçlarını yargılayamaz. Bu konuda sadece yetkili mahkemeler karar verebilir. 1915 Olayları Holokost'a benzerdir.

AIHM kararlarına göre, sadece Batılı tarihçiler değil, dünyanın yedi kıtasından gelen tarihçiler de olaylar hakkında ortak bir bildiri yazsa bile tüm bunlar yine de geçersiz olacaktır, çünkü soykırım karar verme yetkililiği sadece yetkili mahkemelere aittir.

FEDERAL MECLİSTEKİ YASA DA GERİ ÇEKİLECEK!

Bu manipülatif haber ve yorumlara boyun eğmeyeceğiz! Almanya'da yaşayan Türk toplumu ve milli devrimci öncüler sadece emperyalist bir yalan olan Ermeni Soykırımı iddialarına karşı zaferler değil, aynı zamanda bize karşı manipülatif yazılar yazan medyayı da özgür kılacaktır. Almanya basını Amerikan dilinde değil, Almanca haberler hazırlamalıdır. Köln'deki yasa dışı anıtın sökülmesi sadece başlangıç. Çabalarımızın sonunda Federal Meclis'teki Avrupa yasalarıyla çelişen 02 Haziran 2016 tarihli karar da geri çekilecektir. KSTA, WDR ve Welt gibi gazeteler bu kez belki de daha fazla gazetecilik onuru ile bu konuda haber vermekten mutluluk duyarlar."

Hükümet yeni vatandaşlık yasasında anlaşta

ALMANYA'DA koalisyon hükümeti yeni vatandaşlık yasası olarak bilinen, vatandaşlığa kabul ve sınır dışı edilmeyle ilişkin yasa değişikliği yapılırsa konusunda anlaşmaya vardı. Sosyal Demokrat Parti (SPD), Hür Demokratik Parti (FDP) ve Yeşiller'den oluşan hükümet üyeleri yeni vatandaşlık yasasında anlaşma sağladı. Yasanın, ocak ayında Federal Mecliste görüşülmesi bekleniyor.

İlk görüşmesi 30 Kasım'da mecliste yapılan tasarımların anlaşması halinde, ülkede yaşayan Türklere çifte vatandaşlığın önünü açılacak.

TASARIDA NELER YER ALIYOR?

Tasarının yasalması halinde, daha önce sınırlı sayıda ülke vatandaşına uygulanan çifte vatandaşlık hakkı, herkese yönelik genişletilecek ayrıca yabancıların Alman vatandaşlığına kabul edilmesi için gerekli şartlar da hafifletilecek. Buna göre vatandaşlığa geçmek için istenen "yasal ikamet süresi" 8 yıldan 5 yıla indirilecek.

İngiltere'de 'Kanlı Noel' katliamının kurbanları anıldı

İNGİLTERE'DE EOKA terör örgütü militanları tarafından 21 Aralık 1963'te Kıbrıs Türklerine yönelik başlatılan ve tarihe "Kanlı Noel" olarak geçen katliamın 60'ıncı yılında kurbanları anıldı. Kıbrıs Türklerinin, başkent Londra'daki Kıbrıs Rum Kesimi Yüksek Komiserliği önünde düzenlenen anma etkinliğinde, hayatını kaybedenlerin fotoğrafları sergilendi.

Nejla Clements, Kıbrıs'lı Türkler adına hazırlanan mektubu, Rum Kesimi Yüksek Komiserliğine bıraktı. Mektupta, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) o dönem Kıbrıs Türklerinin çektiği acıları kabul ederek, özür dilemesi istendi.

Almanya'da çiftçilerin eylemi çığ gibi büyüyor

ALMANYA'DA çiftçiler, koalisyon hükümetinin yeni vergi planlarına karşı sokağa çıktı. Çiftçiler, tarımsal dizel desteğini kaldırmasını, traktörlerinden vergi alınmasını istemiyor. İlk kitlesel eylemlerini Başkent Berlin'de 18 Aralık'ta yapan çiftçiler ülkenin birçok yerinde eylemlere başladı. 22 Aralık'ta birçok yerde protestolar yaşandı. Eylemlere traktörleriyle katılan üreticiler hükümetin kemer sıkma politikalarına karşı çıkıyor. Schleswig-Holstein eyaletinde etkinliğe 300'den fazla çiftçi traktörüyle katıldı. Lübeck'te de çok sayıda çiftçi hükümetin planladığı ta-

sarrufları protesto etti. Polisin verdiği bilgiye göre 450'den fazla çiftçi traktörleriyle eylemdeydi. Üreticiler, Mainz bölgesindeki çok sayıda otoyol girişini kapattı. Alman Çiftçiler Birliği Başkanı Joachim Rukwied de tarıma yönelik vergi indirimlerinin kaldırılması planını eleştiriyor. Federal hükümet man-taksız önerileri geri çekmezse çiftçiler "çok sıcak bir ocak" geçirmek için yeni protesto gösterileri düzenleyecek. Berlin'deki 18 Aralık'taki eyleme traktörleriyle gelen 3 binden fazla çiftçi, Brandenburg kapısı önünde konvoy oluşturdu.

İskeçe Türk Birliği'nin 40 yıllık mücadelesi belgeselleşti

BATI Trakya'da, İskeçe Türk Birliği'nin (İTB) 1983 yılından bu yana sürdürdüğü hak arama mücadelesini anlatan belgeselin gösterimi, İTB salonunda gerçekleştirildi. Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanan Lozan Antlaşmasıyla, Batı Trakya Türklerine azınlık statüsü verildiği ve haklarının garanti altına alındığı belirtilen belgeselde, İTB'nin karşılaştığı zorluklar konu edildi.

1983 sonrası Yunanistan'ın "Batı Trakya'da Türk Yoktur" gerekçesiyle, adında Türk kelimesi bulunan İskeçe Türk Birliği'nin yanı sıra Gümülcine Türk Gençler Birliği (GTGB) ve Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği'ni (BTTÖB) kapatma süreçlerinin başladığı vurgulandı. Kapatılmaları karşı yıllardır verilen hukuk mücadeleleri anlatıldı. İTB'nin, Yunanistan iç hukukunda 22 yıl süren hukuk mücadelesine giriştiği aktarılan belgeselde, 2005'te Yargıtay'ın İTB'nin kapatılması kararını onayladığı belirtildi.

Batı Trakyalı Türklerin, Yargıtay'ın kararından ardından davayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AIHM) taşıdıklarının vurgulandığı belgeselde, "Mart 2008'de AIHM, derneğimizin kapatılma kararının yanlış olduğunu belirterek Yunanistan'ı bu karardan ötürü mahkum etti." ifadeleri kullanıldı. Belgeselde Yunanistan'ın, 15 yıldır AIHM'in İskeçe Türk Birliği lehine verdiği kararı uygulamadığının altı çizildi.

Âşık Veysel dostları Viyana'da buluştu

EMRE ER /VIYANA

YUNUS Emre Enstitüsü Viyana (YEE Viyana) Temsilciliği Âşık Veysel'in aramızdan ayrılışının 50. yılı nedeniyle Viyana'da sergi ve söyleşi düzenledi. Etkinliğe T.C. Viyana Büyükelçisi Ozan Ceyhan, T.C. Viyana Başkonsolosu C. Mert Özmert ve çok sayıda davetli katıldı. Açılış konuşmasını YEE Viyana Müdürü Ayşe Yorulmaz yaptı. Yorulmaz katılımcılara teşekkür etti.

OZAN CEYHAN: 2023 UNESCO ÂŞIK VEYSEL YILI

Büyükelçi Ozan Ceyhan, 2023 UNESCO Âşık Veysel yılı nedeniyle etkinliğin özel bir anlam taşıdığına vurgu yaptı. Viyana YEE'nin başarılı etkinliklere imza attığını belirten Ceyhan, "Bu etkinlikler kültürümüzün yayılması için önemli bir rol oynuyor" dedi. Torunu Nazender Süzer Gökçe, Âşık Veysel'in hayatına dair şu anekdotları anlattı: "7 yaşında kör kaldı. Dedesi 11 yaşında bir saz he-diyetti. '10. Yıl destanı' isimli şiirinin Hakimiyeti Milliye'de yayınlanması ile üne kavuştu."

KÖYÜN ÂŞIK VEYSEL'E, ÂŞIK VEYSEL'İN KÖYE KATKISI

Âşık Veysel'in köylüsü, Aydın-

lık Avrupa yazarı Kadim Ülker, Sivrialan Köyü'nü tanıtan bir sunum gerçekleştirdi. Âşık Veysel'in Sivrialan Köyü'ndeki yaşamına dair bilgiler aktaran Ülker, Âşık Veysel'in köyden ve çevre köylerden aldığı ilhamı; yaptığı çalışmaların köye katkısına dair vurgular yaptı. Ülker, sunumunda, Âşık Veysel'in yaşamına, sosyal çevresine ve köydeki üretim ilişkilerine dair de önemli bilgiler sundu.

Söleşinin ardından Mansur Bildik tarafından Âşık Veysel tür-

küleri seslendirildi.

'VEYSEL GİDER ADI KALIR' FOTOĞRAF SERGİSİ

Âşık Veysel'in torunu Nazender Süzer Gökçe ve eşi gazeteci Gürsel Gökçe'nin 'Veysel Gider Adı Kalır' özel koleksiyon fotoğraf sergisi gösterildi. Sergide, usta fotoğrafçılar Ara Güler, Fikret Otyam, Ozan Sağdıç, Ergun Çagaatay, Mustafa Türkylmaz ve Anadolu Ajansı muhabirlerinin fotoğrafları ve Orhan Peker'in Desen'i yer aldı.

İLİŞKİLER EN ÜST SEVİYEYE ÇIKARILDI Türkiye ve Macaristan'a yönelik tehditler ortak

Türkiye ile Macaristan arasındaki ikili ilişkiler, tarihteki en yakın seviyesine ulaştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Orban, Ortak Siyasi Bildiri'yi imzaladılar. Orban, Türklerin ve Macarların bu yüzyılın kazananları olacağını belirtti. Konuyu Aydınlik Avrupa'ya değerlendiren Macar gazeteci Ferenc Almassy, iki ülkenin de Batı'nın düşmanca tavrından kaynaklanan ortak sorunlarla boğuştuğuna ve Macaristan'ın Türk Dünyası'yla daha da yakınlaşma hedefinde Türkiye'nin kilit aktör olduğuna dikkat çekti

TOLGA DIŞCI

TÜRKİYE-MACARİSTAN
6. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı, Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de gerçekleştirildi. Birçok farklı alanda işbirliği anlaşmalarının imzalandığı toplantıda Türkiye ile Macaristan arasındaki ilişkiler "stratejik ortaklık" düzeyinden, "geliştirilmiş stratejik ortaklık" düzeyine çıkarıldı. Macaristan Başbakanı Viktor Orban, önmüzdeki yüzyılın Türkiye'nin yüzyılı olacağını ifade etti.

Orban ayrıca, Türklerin ve Macarların önmüzdeki yüzyılın iki kazananı olacağını sözlerine ekledi. Geçtiğimiz on yılda, Türkiye ile Macaristan arasındaki ticaretin ikiye katlandığını aktaran Orban, Macaristan'daki Türk yatırımlarının arttığına da dikkat çekti. Orban, bu yatırımların demiryolu ve savunma sanayini de kapsayacak şekilde genişlediğini belirtti. Orban, Macaristan'ın ithal ettiği doğal gaz için Türkiye'nin hem bir geçiş noktası hem de kendi başına bir tedarikçi olduğunu vurguladı ve Macaristan'ın enerji güvenliğinin sağlanması açısından Türkiye'nin kilit önemde olduğuna dikkat çekti. Toplantıyı ve Orban'ın açıklamalarını Visegrad Post Genel Yayın Yönetmeni Macar gazeteci Ferenc Almassy, Aydınlik Avrupa'ya değerlendirdi.

MACARİSTAN, EKONOMİK BAĞIMSIZLIĞI AMAÇLIYOR

Ferenc Almassy, Macaristan'ın yeni

Orban Türk Devletleri Teşkilatı toplantısında

"Türkiye ile Macaristan, coğrafi yakınlıklarına ek olarak karşılıklı ilişkilerde güven ve saygıya sahip olan iki ülkedir. Türkiye'nin ve Macaristan'ın Batılı 'müttefikleri', iki ülkeye karşı da düşmanca bir tutum izlemekte ve iki ülkenin iç politikalarına da müdahil olmaya çalışmaktadırlar. Bu sebepler, bugünkü yakın ilişkilerin ve işbirliğinin gerekçelerini önmüze seriyor."

MACARİSTAN TÜRK DEVLETLERİYLE YAKINLAŞMAK İSTİYOR

Türklerle Macarlar arasındaki tarihsel bağlar, Türk devletleri ile Macaristan arasındaki güncel siyasi ve ekonomik ilişkilerin kurulma sürecinde yeniden öne çıkarılıyor. Macaristan'ın Türk dünyasıyla akrabalık seviyesinde yakın ilişkileri olduğuna dikkat çeken Almassy, bugün bu ilişkileri geliştirme için çok daha büyük bir ihtiyaç olduğunu altını çizdi: "Macaristan'ın Türkiye ile daha yakın işbirliği geliştirmek istemesinin nedenlerinden biri de Türkiye'nin Orta Doğu'daki konumudur. Türkiye bugün, bölgedeki en güvenilir müttefiklerdir. Ayrıca güvenlik ve ekonomi alanlarında da oldukça önemli bir aktördür. Tüm bunların yanında Türkiye, Macaristan'ın uzakta yaşayan bir kuzen gibi bağlı olduğu Türk dünyası içindeki en öne çıkan ülkedir. Türk devletleriyle işbirliği içinde olmak bugün Macaristan için daha da hayati bir önem taşımaktadır. AB'nin müdahalesiyle, Rus enerji kaynaklarından yararlanmasını engellenen bir ülke olan Macaristan, petrol ve doğal gaz ihtalati için başka ortaklar aramak zorundadır. Azerbaycan, Kazakistan ve diğer Orta Asya ülkeleri güvenilir ve ger-

BATI İKİ ÜLKEYE DE DÜŞMANCA DAVRANIYOR

Ortak tehditlerin iki ülkeye yakınlaştırdığını ifade eden Almassy, şunları söyledi:

Hollanda Merkez Bankası 2024'ten umutsuz

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

HOLLANDA Merkez Bankası (De Nederlandsche Bank - DNB) 2024'ten umutsuz. DNB'den yapılan açıklamada, "Ekonomi düşünlenden çok daha kötü durumda, önmüzdeki yıllarda neredeyse hiç büyüme olmayacak" ifadeleri kullanıldı.

ABD VE ÇİN'DEKİ GELİŞMELER HOLLANDA'YI VURACAK

Hollanda ekonomisi bu yılın başlarında düşünülenden çok daha kötü durumda. DNB hem bu yıl hem de gelecek yıl ekonomik durgunluk beklerken, haziran ayında yüzde 0,8 ve yüzde 1,3'lük büyüme oranları varsayıyordu. Bu durum, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyümesini bu yıl yüzde 0,1 ve 2024'te yüzde 0,3 olarak tahmin etmelerine yol açtı. Geçen yıl ise ekonomi yüzde 4'ün üzerinde bir büyüme kaydetmişti. DNB'nin yarıyıl değerlendirmesine göre, küresel ekonomik sorunlar, özellikle ABD ve Çin'deki gelişmeler, Hollanda'nın ticaret ülkesi olarak olumsuz bir şekilde etkilenmesine neden oluyor.

DESTEK PAKETLERİ DEVAM EDEMEYECEK

Ana ticaret ortağı Almanya'nın yaşadığı zorluklar da Hollanda ekonomisini etkiliyor. Yüksek enflasyon ve artan

jeopolitik gerilimler Hollanda ekonomisine daha da fazla zarar verebilir. DNB başekonomisti Olaf Sleijpen'e göre, hükümetin destek paketleri sayesinde zararlar engellendi ve tüketicilerin harcamaları bir ölçüde dengede tutuldu.

DNB, hükümetin yakın zamanda benzer müdahalelerde bulunmayacağına dikkat çekiyor. Çünkü, bütçe açığının 2025 yılında yüzde 2,9'a yükseleceği tahmin ediliyor. Bu da AB'nin yüzde 3'lük sınırına yakın bir oran olup, kurula uy-

mak için büyük destek paketleri devreye sokmadan önce hükümetin kemer sıkma politikalarını benimsemesi gerekebileceği belirtiliyor.

HOLLANDA DIĞER AB ÜLKELERİNE GÖRE DAHA YAVAŞ BÜYÜYOR

Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında Hollanda'nın ekonomik büyümesi daha düşük. DNB başekonomisti Olaf Sleijpen bunun nedenini şu ifadelerle açıklıyor, "Korona salgınından hemen sonra daha hızlı büyüdük ancak, diğer ekonomilerden farklı olarak Hollanda'nın konut inşaatı ve sıkı işgücü piyasası da dahil olmak üzere kapasite sınırlarıyla karşılaştığı doğrudur. İşte bu noktada müdahalelere ihtiyaç duyuluyor. Bu nedenle hükümetin hızlı bir şekilde kurulması ülkenin yararına olacaktır."

Estonya vergi artırımından vazgeçmedi

ESTONYA hükümeti, Avrupa Birliği'nin en uzun süreli resesyunun ortasında bütçe açığını azaltmaya yardımcı olmak için yeni vergi artırımlarını uygulamadan vazgeçti. Bu kararın ardından daha fazla harcama kesintisi planlıyor.

Başbakan Kaja Kallas'ın yönetimi 2025 yılında 430 milyon avro olarak görülen açığı kapatmak için vergi yükünü artırmayı planlıyordu. Ancak merkez bankasının yedi çeyrek süreli ekonomik daralmanın önmüzdeki yıl da devam edeceğini ve işsizliğin yüzde 9'a trmanacağını açıklamasının ardından bu durum değişti.

Maliye Bakanı Mart Vorklaev verdiği bir mülakatta "Estonya halkının daha fazla vergi artışına tahammül sınırına ulaştık" dedi. Hükümet bu yıl 1,3 milyon nüfuslu Baltık ülkesinde, komşu Rusya ile gelecekte olası bir çatışma endişesi nedeniyle askeri harcamaları artırmak için bir dizi vergi getirdi. Bakanlar ayrıca açığı AB'nin GSYH'nin yüzde 3'ü hedefinde tutmaya çalışırken sosyal harcamaları da azalttı. Vorklaev başkent Tallin'de yaptığı açıklamada, "Yazdan önce yaptığımız vergi değişikliklerinin başlıca nedeni savunma harcamalarımız gelecekte yıl yüzde 3,2'ye çıkarmamızdır. Bu yıl, bağımsızlığımızı yeniden kazandığımızdan bu yana toplamda yaptığımız kadar mühimmat satın aldık." ifadelerini kullandı.

İngiltere'de borçlanma artıyor

BİRLEŞİK Krallık hükümetinin borçlanması, mali yılın ilk sekiz ayında, geçim sıkıntısındaki insanlara yardım etmenin maliyetinin hükümet harcamalarını artırması nedeniyle keskin bir şekilde arttı.

Ulusal İstatistik Ofisi (ONS) yaptığı açıklamada, nisan ve kasım ayları arasında açığın bir önceki yıla göre yüzde 27 artarak 116,4 milyar sterline (147 milyar dolar) ulaştığını belirtti. Sadece kasım ayında 14,3 milyar sterlinlik açık, ekonomistlerin 13 milyar sterlinlik tahmininden daha fazla oldu.

Yılbaşından bugüne kadarki artış, Britanyalıların son on yılların en yüksek enflasyonunu telafi etmek için yapılan harcamaları yansıtır. ONS, sosyal yardımların nisan ayında yüzde 10 artırımının ardından sosyal yardım maliyetlerinin bir önceki yıla göre yüzde 12 arttığını, kamu sektörü personel maliyetlerinin de yüzde 12 yükseldiğini söyledi.

ONS'den yapılan açıklamada, "Son aylarda, büyük ölçüde enflasyona bağlı yardımların yükseltilmesi ve yaşam maliyeti ödemeleri nedeniyle yardım ödemelerinde büyük artışlar gördük." ifadelerini kullandı.

Pratisyen hekimler yeniden grevde

İNGİLTERE'DE pratisyen hekimler, hükümetle maaş artışı konusunda yürütülen görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından 3 günlük grev yaptı.

Ülkede uzun süredir maaş zammı konusunda hükümetle anlaşmazlık yaşayan pratisyen hekimlerin 3 gün süren iş bırakma eyleminde uzman doktorlar acil durumlarda çalışmak üzere görevlendirildi. Doktorların grev kararı, İngiliz Tabipler Birliği (BMA) ile hükümet arasında bu ayın başlarında yapılan görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından geldi.

İngiltere Ulusal Sağlık Sistemi'ne (NHS) göre, sağlık çalışanlarının grevleri nedeniyle geçen yıl 1,1 milyondan fazla randevu ve tedavi iptal edildi. Pratisyen hekimler, gelecek ay NHS tarihindeki en uzun iş bırakma eylemi olan 6 günlük grev düzenlemeyi planlıyor. Daha önce birçok kez farklı günlerde greve giden uzman doktorlar ile pratisyen ve asistan hekimler, 20 Eylül'de "ilk kez" aynı gün iş bırakmıştı.

Elektronik sigara belası!

Dünya Sağlık Örgütü uyardı. Elektronik sigara sağlığımızı tehdit ediyor. Tam bir halk sağlığı meselesine dönüştü. Üstelik hedef doğrudan gençler ve çocuklar

PROF. DR. RAMAZAN İNCE

KÖROĞLU "Tüfek icad oldu, mertlik bozuldu!" demiş ya, bu sözü tüttüne uyarlırsak; "Tütün piyasaya sürüldü, Sağlık tehlikede!" diyebiliriz. Sağlığımızı tehlikeye atan tütün mamülleri çeşitli; Sigara çeşitleri, sarma, puro ve Ortadoğu ve Türkiye'de popüler olan Nargile. Şimdi de yeni bir sağlık tehdidi: Elektronik sigaralar. Üstelik hedef doğrudan gençler ve çocuklar.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ UYARIYOR

Dünya Sağlık Örgütü uyardı. Elektronik sigara sağlığımızı tehdit ediyor. Tam bir halk sağlığı meselesine dönüştü. DSÖ tehlikeye dikkat çekti. "Çocukları ve sigara içmeyenleri korumak ve toplum sağlığına zararları en aza indirmek amacıyla elektronik sigaranın kontrol altına alınması için acil eyleme geçilmesi gerekiyor. E-sigaraların açık piyasada bulunmasına izin verildi. Gençlere özendirici bir şekilde pazarlandı. Dünya çapında otuz dört ülke e-sigara satışı yasaklıyor, 88 ülkede e-sigara satın alınabilecek minimum yaş sınırı yok. 74 ülkede bu zararlı ürünlerle ilgili her hangi bir düzenleme bulunmuyor." DSÖ Genel Direktörü Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus'un dikkat çeken uyarısı ise; "Çocuklar erken yaşta e-sigara kullanmak üzere aldatılıp tuzağa düşürülüyor ve nikotine bağımlı hale gelebiliyorlar. Ülkelerin vatandaşlarını, özellikle de çocuklarını ve gençlerini korumak için e-sigara salgınına önleyecek sıkı önlemler uygulamaya çağırıyorum" dedi.

E-SIGARANIN TEHLİKESİ

Nikotinli e-sigaralar oldukça bağımlılık yapıcıdır ve sağlığa zararlıdır. Uzun vadeli sağlık etkileri tam olarak anlaşılacakla birlikte, bazıları kansere neden olduğu, bazıları ise kalp ve akciğer rahatsızlıklarını riskini artırdığı bilinen toksik maddeler ürettikleri tespit edilmiştir. E-sigara kullanımını aynı zamanda beyin gelişimini de etkileyerek gençlerde öğrenme bozukluklarına neden olabiliyor. Hamile kadınların e-sigaraya maruz kalması, fetüsün gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. E-sigaralardan kaynaklanan dumana maruz kalmak da çevredeki için risk oluşturur. DSÖ Sağlık Teşviki ve Geliştirilmesi Direktörü Dr. Ruediger Krech. "E-sigaralar aromalı çeşitleri ile sosyal medya ve etki sahibi kişiler aracılığıyla çocukları hedef alıyor. Bu ürünlerin bir kısmında çizgi film karakterlerinin kullanıldığı ve şık tasarımlara sahip ürünler gençlerin ilgisini çekiyor. Çocuklar ve gençler arasında e-sigara kullanımında, birçok

ülkede yetişkinlerin kullanımını aşan oranlarda endişe verici bir artış var" diye uyardı. Aman dikkat çocuklarımız ve gençleri bu beladan korumak hepimizin görevi!

E-SIGARA OYUNU!

Dünya Sağlık Örgütü uyardı; 13-15 yaş arası çocuklar, tüm dünyada yetişkinlere göre

daha yüksek oranlarda e-sigara kullanıyor. E-sigara kullanım oranları gençler arasında son yıllarda iki-üç katına çıkmış. Sosyal medyada e-sigara içerisine kısa süreli maruz kalmak bile bu ürünleri kullanma niyetini artırıyor. E-sigaraya karşı daha olumlu tutumlarla ilişkilendirilebilir. Araştırmalar sürekli olarak e-sigara kullanan gençlerin ilerleyen yaşlarda sigara kullanma olasılığının neredeyse üç kat daha fazla olduğunu gösteriyor.

NE YAPMALI?

Milli koşullar ışığında, e-sigara kullanımını önlemek ve nikotin bağımlılığıyla mücadele etmek için tütün kont-

rolüne kapsamlı bir yaklaşımın yanı sıra acil önlemler alınması gerekmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün önerileri doğrultusunda yapılabilecekler; e-sigara satışı yasaklayan ülkelerde, yaşa uygun kullanımını güçlendirmek ve halk sağlığı müdahalelerini desteklemek ve güçlü yaptırım sağlamaya amacıyla izleme ve gözetime devam etmek; ve ülkelerin tüketici ürünleri olarak e-sigaraların ticarileştirilmesine (satış, ithalatı, dağıtım ve üretimi) izin verdiği dikkate alınması; e-sigaraların azaltılmasına yönelik güçlü düzenlemelerin sağlanması tüm aromaların yasaklanması, nikotin konsantrasyonunun ve kalitesinin sınırlandırılması ve değerlendirilmesi dahil olmak üzere bunların çekiciliği ve topluma zararları konusunda yaptırımlar ve farkındalık oluşturulmalıdır.

SAĞLIĞIMA DOKUNMA

Tütün endüstrisi sağlığa zarar vermekten kâr elde ediyor ve e-sigara gibi yeni ürünleri, sağlık politikalarına karşı lobi yapmak üzere hükümetlerle birlikte politika oluşturma masasında yer almak için kullanıyor. Tütün endüstrisi, bu ürünlerin zararını azalttığı iddia eden sahte kanıtları finanse ediyor ve teşvik ediyor, aynı zamanda bu ürünleri çocuklara ve sigara içmeyenlere yoğun bir şekilde tanıtıyor ve milliyarlarca sigara satmaya devam ediyor.

E-sigaraların çocuklar ve ergenler tarafından kullanıldığına ve sağlığa zararlarına ilişkin giderek artan kanıtlara dayanarak, e-sigara alımı önlemek için güçlü ve kararlı eylemlere ihtiyaç vardır. Hep bir ağızdan; sağlığımız için tütüne hayır!

SOSYAL MEDYA ARAŞTIRMASI
30 dakika bile azaltmak zihin sağlığını geliştiriyor

ALMANYA'DA yapılan bir araştırma, sosyal medya kullanımını günlük 30 dakikaya azaltmanın zihin sağlığını ve iş tatminini önemli ölçüde geliştirdiğini ortaya koydu.

Ruhr Üniversitesi ve Almanya Zihin Sağlığı Merkezi tarafından yapılan araştırmada, sosyal medya kullanımının zihin sağlığı ve iş performansı üzerindeki etkisi incelendi. "Behaviour and Information Technology" isimli dergide yayımlanan araştırma kapsamında hepsi çalışan 166 katılımcı 2 gruba ayrıldı. Gruplara araştırmadan önce, iş yükü,

iş memnuniyeti, işlerine bağlılık, zihin sağlığı, stres seviyesi, sosyal korkusu gibi konularda anket uygulandı.

Birinci grup günlük sosyal medya alışkanlıklarına devam ederken, ikinci grup 1 hafta boyunca günlük sosyal medya kullanımını 30'er dakikaya azalttı. Araştırma sonucunda, 2. gruptaki kişilerin çok çalışma duygusunda ve işten kovulma korkusunda azalma görünürken, zihinsel olarak kendilerini daha iyi hissettikleri ve işe daha çok odaklanarak işlerinden daha çok tatmin oldukları tespit edildi.

Uzmanlar uyardı: Hapşırığınızı tutmayın

ISKOÇYADA bir adamın hapşırığını tutmaya çalışırken boğazında bir yırtık oluşması üzerine doktorlar uyardı. Bu hastanın 30'lu yaşlardaki hasta, hapşırığını bastırarak için burnunu sıkıp ağzını kapattıktan sonra şiddetli ağrı içinde Dundee'deki bir hastaneye götürüldü. Yapılan taramalarda hastanın nefes borusunda 2 milimetrelik bir yırtık olduğu ortaya çıktı. Dundee Üniversitesi sağlık görevlileri, hapşırma sırasında hem ağız hem de burun kapatılırsa, üst solunum yollarında

daki basıncın yaklaşık 20 kat artabileceğini belirtiyor. Raporu hazırlayan Dr. Rasads Misirov, "Burnu sıkışık ve ağız kapalı bir şekilde hapşırırken soluk borusunda hızlı bir şekilde basınç oluşması nedeniyle soluk borusunun yırtıldığından şüpheleniyoruz" dedi ve bu risk nedeniyle, ağız ve burun kapatılarak, hapşırmanın bastırılmaması konusunda uyardı. Tıbbi adıyla "spontan trakeal perforasyon" olarak bilinen ani boğaz yırtılması nadir görülse de potansiyel olarak hayatı tehlikeye yol açabilir.

'Araba tutan çocuklarda migren araştırılmalı'

ÇOCUK Nöroloji Uzmanı Doç. Dr. Semih Aytta, çocukların en az yüzde 10 - 14'ünde çocukluk çağı migreni görüldüğünü belirterek, "Ailede migren, araba tutma öyküsü varsa, çocuk sıklıkla alını, başını tutuyor, yaptığı aktiviteyi bırakıyor, buna bulantı da eşlik ediyorsa bunun migren olma ihtimali yüksektir." dedi. Toplumda az bilmesine karşın çocuklarda da migren görüldüğünü ve bu oranın tahminlerin üzerinde olduğunu anlatan Aytta, "Ülkemizde 0-18 yaş grubu çocuk nüfusunu dikkate aldığımızda, en az yüzde 10 - yüzde 14 arasında çocukluk çağı migreni var. Örneğin, 3 yaşında bir çocuk 'başım ağrıyor' diyemez, derdini anlatıp, bu ağrıyı tanımlayamaz. Ancak çok sevdiği bir oyunu bırakıp, bir

kenara çekiliyor, başını tutuyorsa, mi-desi bulanıyorsa ve sonrasında da uyukluyorsa bu migren için önemli bir belirtidir." ifadesini kullandı.

AILEDE MIGREN ÖYKÜSÜNE BAKILMALI

Doç. Dr. Aytta, çocukluk çağı migreninde aile öyküsünün de önemli risk faktörü olduğunu vurgulayarak, anne-babada migren veya tek başına araba tutma öyküsü varsa çocukta da migren olma ihtimalinin bulunduğunu bildirdi. Doç. Dr. Aytta, çocukluk çağında migreni olanların ergenlik döneminde de genellikle gerilim tipi baş ağrılarıyla karşı karşıya kaldığını belirterek, "Ailede migren, araba

tutma öyküsü varsa, küçük çocuk sıklıkla alını, başını tutuyorsa, yaptığı aktiviteyi bırakıyor, buna bulantı da eşlik ediyorsa bunun migren olma ihtimali yüksektir. Sadece ağrı değil, araba tutan çocuklarda da migren araştırılmalı. Bu gibi durumlarda, bir uzmana başvurulmasını öneriyoruz." açıklamasında bulundu.

'UZUN SÜRE EKKRAN BAŞINDA KALINMAMALI'

Aytta, çocuklarda migren tedavisine ilişkin, şu bilgileri paylaştı: "Çocuklarda migren tedavisinde

öncelikle yaşam tarzının düzenlenmesini öneriyoruz. Migren yaşayan çocuk, araç tutmasına, bulantıya yatkın olduğu için sabah okula giderken, evden çıkmadan kahvaltı yapmalıdır. Uzun açlık ve uykusuzluk migren ataklarını kolaylaştırıyor, bu nedenle uzun süre aç, uykusuz kalmaması, ortalama en az 7-8 saat uyuması, öğün atlamaması gerekiyor. Migren hastalarını çoğunlukla ışık ve ses rahatsız eder, bu çocuklarda da var. Bu nedenle bilgisayar başında geçirdiği sürenin kısıtlanması önemli. En önemli hususlardan biri de bol su içilmesi."

4 milyar avroluk aşı imha edildi

AVRUPA Birliği (AB) ülkelerinde son kullanma tarihi dolan yaklaşık 4 milyar avroluk Covid-19 aşısının imha edildiği öne sürüldü. Politico'nun 19 AB üyesi ülkeden edindiği verilere dayanarak hazırladığı haberde, 200 milyon dozdan fazla "istenmeyen" Covid-19 aşısının imha edildiği belirtildi. AB üyesi ülkeler, her bir vatandaş için ortalama 0,7 doz aşığı çöpe atarken, bu ortalama işraf oranı AB'nin geri kalanına yansıtıldığında, 312 milyondan fazla doz aşının imha edildiği anlaşıyor. İsraf edilen aşı sayısı, ülkelerin büyüklükleriyle

doğru orantılı olurken, Almanya'da 83 milyon doz, Lüksemburg'da 474 bin doz aşı çöpe atıldı. İmha edilen aşılardan yaklaşık 4 milyar avro maliyetinin, Hırvatistan'ın yıllık sağlık harcamalarına eşit olduğu, gerçek rakamın daha yüksek olabileceği vurgulandı.

Politico, veri talep ettiği 19 ülkenin yalnızca 15'inden dönüş aldığı ve 4 ülke hakkındaki verilerin ise yerel basında alındığına işaret ederek, kesin olarak toplam kaç doz aşının israf edildiğinin tespitinin kolay olmadığını dikkati çekti.

Aydınlık AVRUPA Yıl: 3 Sayı/Nr.: 142 24 Aralık 2023 PAZAR

Yayın Sahibi: İnce Basın ve Yayıncılık Ticaret Limited Şirketi

Genel Müdür (Tüzel Kişi Temsilcisi) **Osman Erbil**

Genel Yayın Yönetmeni: **Yener Güneş**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Nadir Temeloğlu**

Yazı İşleri Müdürü: **Meral Akkaya**

Muhabirler: **Can Çakır, Mirza Çelik, Şafak Erdem, Tolga Dişçi, Yunus Emre Özgün**

Sayfa Tasarımı: **Mustafa Titiz**

Yönetim Yeri: Asmalı Mescit Mahallesi İstiklal Caddesi Deva Çıkmaçı No: 3/4 Beyoğlu - İstanbul
İletişim: +49 1511 8958982 / avrupa@aydinlik.com.tr
Aydınlık gazetesinin her pazar yayınlanan ücretsiz ekidir.

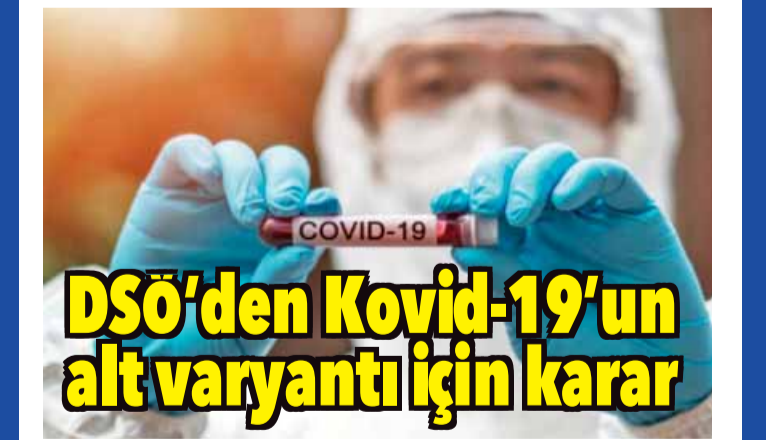
Sosyal Medya Hesaplarımız
@aydinlikavrupa @AvrupaAydinlik

Belçika'da gülme gazı satışı yasaklandı

BELÇİKA hükümeti, sağlık sorunlarına yol açın ve gençler arasında yaygın olarak kullanılan gülme gazını (Azot protoksit) yasak getirdi. Alman kararları gülme gazı satışı ve ithalatı yasaklandı. Karar, İçişleri Bakanı Annelies Verlinden ve Sağlık Bakanı Frank Vandenbroucke'un da bulunduğu çok sayıda bakan tarafından destekleniyor. Gülme gazı olarak bilinen bu madde, gençler arasında uyuşturucu olarak kullanımının hızla artması nedeniyle birkaç yıldır yetkililerin ilgi odağında. Teneffüs edil-

dikten sonra çok hızlı bir etki gösteriyor. Bu etki alkolün trafikte sürücü üzerinde yarattığı etkiye benziyor. Genellikle ekstazi veya ketamin gibi uyuşturucularla birlikte alman gülme gazı, özellikle festival, konser ve partilerde gençler tarafından yoğun bir şekilde kullanılıyor. Uzmanlara göre gülme gazı çok kısa sürede, özellikle gençler arasında ve eğlence hayatında çok yaygın bir uyuşturucu haline geldi. Bu maddenin sağlık açısından da zararları olduğu vurgulanıyor.

DSÖ'den Kovid-19'un alt varyantı için karar

DÜNYA Sağlık Örgütü (DSÖ), Kovid-19'un JN.1 varyantını, hızla yayılmasından dolayı ana soy BA.2.86'dan ayrı olarak izlenmesi gereken bir varyant olarak sınıflandırdı. DSÖ'den yapılan yazılı açıklamada, elde edilen verilere göre JN.1 varyantının şu anda küresel halk sağlığı için oluşturduğu riskin "düşük" olarak değerlendirildiği belirtildi.

Açıklamada "Buna rağmen kuzey yarımkürede kış mevsiminin başlamasıyla birlikte JN.1,

birçok ülkede solunum yolu enfeksiyonlarının yükünü arttırabilir." ifadeleri kullanıldı.

DSÖ'nün verileri sürekli izlediği kaydedilen açıklamada, gerektiğinde JN.1'in risk değerlendirilmesini güncelleyeceği de vurgulandı. Açıklamada, mevcut Kovid-19 aşılmasının, JN.1 ve SARS-CoV-2'nin dolaşımdaki diğer varyantlarından kaynaklanan ciddi hastalık ve ölümlere karşı koruma sağlamaya devam ettiği hatırlatıldı.

İlk göçerlerle son göçerlerin buluşması

Finnmark bölgesi, Alta'nın olduğu fiyord, resimli kayaların da bulunduğu bölge

Ağ atan balıkçı mı anlatılıyor

Gebe sığınlar

Kayıklarla balığa mı çıkılıyordu yoksa nasıl geldiklerini mi anlatıyorlar

ALTA KAYALARINDA SAKLI TARİH

TÜLİN UYGUR

tulin.uygur@aydinlik.com.tr

ALTA, Norveç'in kuzeydoğusunda Finnmark olarak bilinen bölgede yer alan küçük bir kıyı şehri. Alta fiyordunun tam bir kese gibi karaya girdiği kıyıda yer alıyor. Kuzey kutup çizgisinin yukarısında yer alan bu liman şehrinin nüfusu 15.800. Önemli bir su yolu olan Alta nehri de bu şehir yakınlarından denize ulaşıyor. Finnmark tüm kuzey İskandinav topraklarını kapsayan ve bizim Laponya, bu bölgede yaşayan halkın ise Sápmi(1) dediği bölgenin Norveç sınırlarında kalan kısmı. Kuzey Buz Denizi kıyılarından Rusya ve Finlandiya sınırına kadar uzanan bu topraklarda yoğun olarak Lapon halkı, Sameler yaşıyor. Balıkçılık, avcılık yanı sıra ren geyikleriyle yapılan hayvancılığa geçiren Sameler mevsimsel olarak geyikleriyle birlikte Alta nehrinden geçerek kuzey doğuya göçüyorlar.

Alta şehrinin 15 km. batısındaki Kåfjord(2) bakır madenleriyle ünlü. Alta ve Kåfjord, Norveç tarihindeki önemli ayaklanmalarının merkezi olmuş. Ayrıca II. Dünya Savaşı'nda Almanların Kuzeybatı Rusya'ya yönelik saldırılarının merkez üssü de Kåfjord'da kurulmuş. Almanlar geri çekilirken bir kilise hariç bütün binaları yakmışlar.

Alta, kuzey ışıkları araştırmalarının da merkezi. 1800 yıllarından 1900 yıllarının başına kadar bilimsel araştırmalar yapılmış. Dünyadaki ilk kalıcı gözlemevi de 1899'da Alta Kåfjord'da Halde isimli bir tepeye kurulmuş. 1926'ya kadar kullanılan bu gözlemevi daha sonra Tromsø'ye taşınmış. Ancak bu küçük kıyı şehrinin tüm dünyayı ilgi odağı yapan konu, insanlık tarihine ve göçlere ışık tutan kaya resimleri ve yazıları.

KAYA RESİMLERİ

Kayalar yüksek rakımlarda bulunmuyor. Orman yosunları ve yemişleriyle kaplı çalıkların altındaki kayalar, genç kayalar olarak nitelendiriliyor. İlki tesadüfen 70 yıl önce bulunan ilk resimli kayanın ardından, Haziran 1973'te yine tesadüfen bulunan diğer resimli ve yazılı kayalar bir anda bilim insanlarının ve turistlerin ilgisinin bu bölgeye yönelmesine neden olmuş. Hemen koruma altına alınan kayaların bulunduğu yerlere onları tesadüfen bulanların isimleri verilmiş. Tabii bölgesine güzel bir jest, bölge halkının da kayalara ilgi duymasına, korumasına ve yeni resimli kayaları araştırmalarına yol açmış. Svein Erik Thomassen 1976 yılında Alta'ya yaklaşık 5 km. uzaklıktaki Hjemmeluft bölgesinde bir değil binlerce resimli kaya resmi ve işaret bulunan bir bölgeyi keşfetmiş. Hemen buraya bir açık hava müzesi kurularak 3.000 yazılı ve resimli kaya koruma altına alınmış. Ziyaretçilerin kayaların arasında rahatça ve resimlere zarar vermeden dolaşabilmesi için de 2,9 km. uzunluğunda bir asma köprülerle bezenmiş bir yürüyüş yolu yapılmış. Bilgiendirme panoları da ihmal edilmemiş. Bir ziyaretçi olarak yaz olmasına rağmen çok soğuk ve rüzgârlı bir havada 7000 yıl öncesinin avcı toplayıcı topluluklarının bıraktığı izler arasında dolaşmak sanki ilk göçerlerle buluşup tanışıyor gibi heyecan vericiydi. Ve bu izlerin

Renksiz kaya resimlerinde birinde ayı ve yavrusu

Müzedeki bir fok ve kaya resimlerinde fok olduğu tahmin edilen çizimin karşılaştırması

Avcı toplayıcı topluluğun günlük yaşamı mı

Kayıklarla geyikleri ve avcılarını bir toplu

resim, çizgi belgelenecek arşivlenmiş durumda. 2023 Şubat ayı itibarıyla arşivdeki dosya sayısı 22.000. Alta müzesi bir yandan geniş arşiviyle bilimsel çalışmalara ev sahipliği yaparken diğer yandan da bölgedeki yeni araştırmalara önenderlik ediyor. Alta arşivi kayıtları büyük ölçüde kamuya açık olmakla beraber erişimi kısıtlı dosyaların olduğunu da belirtelim.

KAYALARIN YAŞI VE BÖLGENİN SAHİBİ

Bilim insanları kaya resimlerinin beş ayrı döneme ait olduklarını saptamış. Üstelik yeni araştırmalar, daha önceki saptamaların aksine, ilk resimlerin M.Ö 5000 yıllarına son resimlerin ise M.S 200 yıllarına ait olduğunu göstermekte. Tabii bunlar şimdilik kesin olan bilgiler. Yeni resimler bulunduğça ve araştırmalar derinleştirildikçe yeni bilgilere ulaşılacağı kesin.

Resimli kayalar 9.000 yıldır bölgenin sahibi olduklarını iddia eden ve halen esas olarak balıkçılık, avcılık, ren yetiştiriciliği ile uğraşan Samelerin iddialarını da güçlendiriyor. Samelerin bugün dahi Şaman davullarında kullandıkları, efsanelerinde var olan simgelerin ayrıları veya benzerleri, av tasvirleri, ayınlar, keşfedilen kayaların üzerinde de görülür. Ayrıca kayaların üzerindeki eski yazılara çok benziyor.

GÖÇ YOLLARINI AYDINLATIYOR

Günümüzden yaklaşık 7000 yıl önce yapıldığı anlaşılan resimli ve yazılı kayalar, insanların göç yollarını araştıran bilim insanlarının çalışmalarına da ışık tutmakta. Kayaların bir kısmı deniz seviyesindeyken diğerleri denizden 25-30 metre yükseklikte bulunmakta. Bu kayaların yer kabuğundaki değişimler nedeniyle yükseldiği belirtiliyor. Bilim insanları farklı seviyelerdeki kayaların farklı dönemlere ait olduğunu da ortaya çıkarmış. Şimdi kayaların üzerindeki resimlerin birbirleriyle ne kadar ilişkili olduklarını anlamaya çalışıyorlar. Kaya resimlerinde ren geyikleri, siğir geyikleri, ayı, kurt/köpek, tilki, tavşan, halibut (iri bir balık), balina, somon, kaz, kuğu gibi hayvanların resimleri yanı sıra geometrik desenler ve semboller, kayıklar, insanlar, hamile insan ve hayvan resimleri görülüyor. İnsanların ve hayvanların av, balıkçılık, dans ve ayin, toplantı gibi sahnelerde resimlenmesi, bu figürleri çizenlerin avcı ve toplayıcı denilen topluluklardan olduğuna işaret ediyor. Kåfjord'da bulunan yaklaşık 1500 resim, resim ve yazıların bazıları sert hava koşulları nedeniyle okunamayacak kadar yıpranmış. Şimdi daha iyi durumda olan kayaların koruma altına alınmasına ve belgelenebilmesine çalışılıyor. Yine Alta yakınlarındaki Langnesholmen ve denizden 203 metre yükseklikteki Komsa dağında da resimli kayalar bulunmuş.

Pippistone-Pippi Uzunçorap taşı olarak bilinen ve 1950 yılında ilk bulunan taşın 4-5000 bin yıl önceden kaldığı sanılıyor

1767 yılında yapılan bakır gravürde bir Şaman ve davulunu gösteriyor

SAMELER AVCI TOPLAYICI TOPLUMUN TEMSİLCİLERİ Mİ?

Sameler kendi tarihlerini ve toplumsal gelişimlerini anlatırken son buzul çağından sonra bölgeye geldiklerini, buzdan arınmış Kuzey İskandinav topraklarında av ve balıkçılığa göre sıkça yer değiştirdiklerini anlatıyorlar. Yapılan son arkeolojik kazılarda ortaya çıkarılan ve 10.000 yıl öncesine ait olduğu saptanan ok, ocak ve seramik parçaları da bu bölgede bir yerleşim olduğunu kanıtıyor. İsveç'in kuzeyindeki arkeolojik buluntular da bölgeye göçlerin kuzeyden ve batıdan yapıldığına işaret ediyor. Norveç'teki kayalar avcılık, balıkçılık ve toplayıcılık yapan insanların bu bölgedeki varlığını göstergesi ve onların bölgedeki yerleşim tarihine ışık tutuyor. Şimdi karşılaştırmalı analizlerle avcı ve toplayıcı bu topluluğun bölgeye göç yollarını da ortaya çıkarmak için uğraşıyor. Ancak görünen o ki buzuldan arınmış yerlerde doğaya uyumlu bir biçimde yaşayan ve yerleşen bu insanların yaşam tarzları, sembolleri Samelerde vücut bulmuş, varlığını sürdürüyor. Sameler ataları olarak kabul ettikleri bu toplulukların mirasına sahip çıkıyor. Kuzey İskandinav'da insanların göç yolları hakkında bilgi saklayan ve henüz keşfedilmemiş binlerce saklı kayanın olduğu düşünülürken, Samelerin tüm protestolarına rağmen, Alta nehri üzerinde yapılan dev hidroelektrik santrali ve baraj gölü henüz ortaya çıkarılmamış tüm bilgileri sonsuza kadar yutmuş durumda.

Norveç'teki Kautokeino isyanı

1852 yılında yaşanan Kautokeino isyanı Norveç'teki önemli Same isyanlarından biri. Papaz Lars Levi Laestadius'un öğretilerinin etkisiyle merkezi hükümetin gönderdiği din adamlarını bölgeden barındırmayan Sameler, kendilerine baskı uygulayan memurlara, din adamlarına ve patronlara karşı ayaklanmışlar.(3) İsyancı Samiler arasında yayılmasına rağmen başarıya ulaşamamış. İsyanın önderi olarak görülen Aslak Haetta ve Mons Somb-yiki hakkında verilen ölüm cezaları kafaları kesilerek yerine getirilmiş. Gövdeleri Kåfjorddalen kilisesine gömülen isyancıların kesik başları ırk çalışmalarında kullanılmak üzere Oslo'ya gönderilmiş. 1997 yılında Samelere iade edilen bu iki kafa törenle gövdeleriyle buluşturulmuş.

DİPNOTLAR

1) Sápmi/Laponya toprakları Norveç, İsveç, Finlandiya ve Rusya arasında bölünmüştür. Her dört ülkede farklı hakları olan Sameler uluslararası hukuk çerçevesinde yerli halk olarak sayılmaktadır. Türkçe'de Same dediğimiz bu halk kendisini Same olarak adlandırmıyor.

2) Kofiyord diye okunur

3) Lars Levi Laestadius bir papaz. Kuzeyde Sameler arasında çalışırken kurduğu mezhep halen kuzey bölgelerinde mevcut. Kullandığı sert metotlar açısından farklı olan mezhep 1850 yıllarında Sameler arasındaki alkol bağımlılığını azaltmasıyla itibar kazanmış.

Samelerin günümüzde de kullandığı bir şaman davulu

Son Same isyanı

ALTA anlaşmazlığı olarak bilinen ve 1968-1982 yılları arasında yaşanan olaylar aslında son Same isyanı. Alta nehri üzerinde planlanan baraj ve hidroelektrik santrali inşaatına baş kaldıran Samelerin isyanı Norveç tarihinin en büyük polis operasyonu ile bastırılmış. Polisin 90 araç ve helikopter, Sivil Savunma'ya ait 40 araç ve köpek ekipleriyle başlattığı saldırıya karşı göstericiler -30 derecede büyük bir mücadele vermişler.

Samelerin isyan nedeni, baraj gölünün Alta'dan 60 km. uzaktaki bir Same yerleşim bölgesi olan Måze şehrini, 1721'den kalma bir Same kilisesini ve Samelerin en büyük geçim kaynağı olan ren geyiklerinin otlaklarını da sular altında bırakacak şekilde planlanması. Göç yolları kesilen ren geyiklerinin baraj gölünü aşarak İsveç ve Finlandiya'daki otlaklara geçişi imkânsız olacağı için Sameler barajın yapılmasına şiddetle karşı çıkmışlar. Öte yandan baraj nedeniyle somon balığı bol bir nehir olan Alta nehrinin zengin hayvan ve bitki örtüsünün yok olacağı endişesi de baraj yapımına karşı çıkışın sebeplerinden olmuş. Samelerin bir kısmı Oslo'ya giderek parlamentonun önünde açlık grevine başlarken, diğerleri baraj bölgesindeki iş makinelerine kendilerini zincirlemişler. Polis hem Oslo'da hem de Alta'da şiddet kullanılarak Sameleri dağıtmış. 1981 yılında devlet terörü karşısında yenilgiyi kabul ettiklerini duyuran Sameler gösterileri durdurma kararı almışlar. Planlanan baraj inşaatı tamamlanarak 1987 yılında hizmete girmiş. Baraj inşaatının tamamlanmasından birkaç yıl sonra dönemin Başbakanı ve İşçi Partisi Başkanı Gro Harlem Brundtland'ın "Alta barajının yapılmaması gerekirdi" demesi ise siyasi bir itiraf.

Belki bir av sahnesi belki de hayvan saldırısına karşı mücadele

GÜRCİSTAN'IN YOL AYRIMI:

AB ve NATO mu, 6'lı Platform mu?

Avrupa Birliği genişleme siyaseti kapsamında Gürcistan'a aday üyelik statüsü verdi. Avrupa'nın ve ABD'nin Gürcistan ile ilgili planları ne? Tiflis'in nasıl bir önemi var? Gürcistan'ın geleceği nerede? Bütün bu sorulara siyaset bilimci Şota Aphaidze yanıt verdi

ÇEVİREN: YUNUS EMRE ÖZGÜN

KAFKASYA İslami Çalışmalar Merkezi Direktörü ve Rusya Federasyonu Finans Üniversitesi uzmanı Şota Aphaidze, United World International (UWI Data)'a Gürcistan ile ilgili değerlendirmelerde bulundu. Aphaidze, Avrupa Birliği'nin genişleme siyasetinde Tiflis'in nerede durduğunu ve ABD'nin ülke ile ilgili planlarını açıkladı.

AB'NİN U DÖNÜŞÜ

Şota Aphaidze

■ Yakın zamanda Avrupa Birliği (AB) Dışişleri Bakanları Konseyi ile Doğu Ortaklığı (EaP) ülkelerinin Brüksel'deki olağan toplantısında Gürcistan'a aday üyelik statüsü verildi. Bunun Gürcistan için anlamı nedir?

Avrupalı diplomatlar bu kez Gürcistan'ı demokratik reformlar ve Avrupalı değerlere verdiği öneme atfen pohpohladı. Geçmiş dönemin aksine Tiflis'in bu kez AB üyeliği için adaylık statüsünü kazandığına şüphe yok. Brüksel'in bu tutumu, bir buçuk yıl önceki karardan tamamen farklı bir karar vermesi ve Gürcü hükümetinin o zamandan bu yana fiyiyatta hiçbir adım atmamış olması nedeniyle garip.

AB yetkililerinin bu tutumunu değerlendirmek gerekirse, örneğin AB diplomasisinin başı Josep Borell, 2012'den beri iktidardaki Gürcü Riyası Partisini (Georgian Dream) eleştirenlerin başında geliyorken söz konusu toplantıda şunları söyledi: "İyi haber: Gürcistan AB üyeliğine doğru ilerliyor. Komisyonun önerisi oldukça olumluydu. Bu yönde devam etmesi için Gürcistan'ı canı gönülden destekliyorum"

Estonya Dışişleri Bakanı Margus Tsiskna, ülkesinin AB'nin genişlemesini doğal olarak desteklediğini aksi takdirde Estonya'nın Avrupa ailesinde yer alamayacağını söyledi. Estonyalı siyasetçiler, Gürcistan'a her daim özenel yargılarla bakmış ve ypratıcı bir muhalefet yürütmüştür. Çünkü Saakaşvili'nin Gürcü Riyası Partisi'nden intikam almasını umuyorlar. Estonya'nın şimdi böyle bir tutum alması tuhafır. Öyle görünüyor ki Estonya, ABD'den kesin bir talimat almıştır. AB'nin genişleme gündeminden itibaren Estonyalılar coğrafi bir karmaşa yaşıyor. Baltık ülkeleri kıta Avrupası'nın bir parçasıdır fakat Gürcistan değildir.

AVRUPA'NIN GENİŞLEME SİYASETİ

Litvanya Dışişleri Bakanı Gabrielius Landsbergis, Gürcistan'a AB aday üyelik statüsünün verilmesi sayesinde AB Doğu Ortaklığının evrileceğini ve ortaklık ülkelerinin Avrupa'ya hiç olmadığı kadar yakınlaşacağını söyledi. Landsbergis de Estonyalı mevkidaşı gibi birden tutumunu değiştirmiş oldu.

Latviya Dışişleri Bakanı Krisjānis Karins de Gürcü hükümetini eleştirenlerin başını çekenlerden biri olarak sık sık Batı'nın Gürcistan'ı tüm Batılı mekanizmalardan uzaklaştırması gerektiği çağırısı yapıyordu. Ancak o da şimdi farklı düşünüyor ve diyor ki: "Gürcistan'a adaylık statüsünün verilmesini umuyorum. AB'ye katılmak isteyen sadece Gürcü halkı değil ve hükümetin de bu yöndeki niyeti ortada"

Finlandiya Dışişleri Bakanı Elina Valtonen, Fin hükümetinin AB'nin genişlemesini desteklediğini söyledi ve Gürcistan ile yürütülen müzakerelerin çok iyi olduğunu belirtti. Çek-

ya Dışişleri Bakanı Jan Lipavsky Gürcistan'a adaylık statüsü verilmesinin zamanında bir karar olacağını söyledi.

İrakli Garibaşvili

HAVUÇ VE SOPA SİYASETİ

■ Gürcü hükümetinin tutumu nedir?

Başbakan Irakli Garibaşvili, Gürcistan'ı Rusya'ya savaşta sürüklemeye çalışan dışarıda ve içerideki düşmanlara karşı muzaffer olmanın, arzu edilen aday üyelik statüsünün kazanılmasını mümkün kıldığını söyledi: "Ne tek ayağımıza güvendik ne de diz çöktük. Sağlam durduk ve onurumuzla bu zaferi kazandık. Bugün Gürcistan için kutlu bir gün olarak tarihe geçecek. İyice hak edilmiş ve Gürcü halkına yakışır bir zafer. Bugünden itibaren, Gürcistan bir Avrupa ülkesidir!"

Gürcistan Dışişleri Bakanı İlya Darkiyaşvili de Gürcistan'ın aday üyelik statüsünü kazanmasının, hükümetin her şeyi doğru yaptığını gösterdiğini belirterek şöyle dedi: "Ortaklarımızın açıklamaları, tam üyeliğin çok yakında kaçınılmaz olması için sürdürdüğümüz reformları ispatlıyor."

Gürcistan Meclis Başkanı Şalva Papuaşvili 14 Aralık'ta başkent Tiflis'in, Avrupa ailesinin bir parçası olduğu "tarihi gerçeğini" duyduğunu söyledi. İngiliz gazetesi The Times da benzer şekilde Tiflis'in yöresel saraclarını ve gece hayatıyla başkenti "Avrupa'nın ikinci Berlin'i" olarak nitelendirdi.

Şimdiye dek Batı, Gürcistan'la iletişimini sopa siyasetiyle kurmaya çalıştı fakat beklemediği bir sonuçla karşılaştı. Tiflis, AB ve ABD'nin etkisinden çıkmaya başladı. Gürcü hükümeti, daha önce yapmadığı bir şeyi yaparak Batılı ortaklarıyla kamuoyu önünde ters düştü.

Geçtiğimiz yıl AB'den Gürcistan'ın aday üyeliği kararının çıkması gerekiyordu ancak çıkmadı. Çünkü bazı AB temsilcileri, Gürcistan'ın fanatik bir Rusya karşıtı tutum takınmada isteksiz olduğu gerekçesiyle Tiflis'i cezalandırmak istedi.

Batı, adaylık statüsü kararını erteleyerek Gürcistan'daki siyasi durumu kendi lehine değiştirip ypratıcı bir muhalefetle Gürcü hükümetini devireceğini umdu. Ancak umdukları

hükümet karşıtı halk ayaklanması gerçekleşmedi. Aksine, Gürcü halkının çoğunluğu geçen sene AB'nin verdiği bu kararı bir aşığıla olarak algıladı çünkü demokratik gelişim yolunda Moldova ve Ukrayna'dan çok daha ileride olduklarına inanıyorlardı. Neticede Batı, sopa yerine havucu devreye sokarak Gürcistan'a aday üye statüsünü verdi.

'GÜRCİSTAN YAKINDA AB'YE KABUL EDİLMEMEYİ'

■ Gürcistan AB'ye katılacak mı?

Aday üyelik statüsü, aslında AB üyeliğinin kesin güvencesi değil. Türkiye'nin AB'ye alınma durumu 30 senedir belirsizdir. Şimdi Türkiye'ye Arnavutluk, Moldova, Kuzey Makedonya, Sırbistan, Ukrayna, Karadağ ve Gürcistan da resmen eklendi. Gürcistan yakında AB'ye kabul edilmeyecek.

Birincisi, AB'nin kendisi genişlemek istemiyor. İkincisi, Tiflis ne siyasi ne de ekonomik düzeyde buna hazır. Gürcistan'ın hedefi başarılı bir ekonomik ve siyasi sistem kurarak AB'ye tam üye olmak, yani AB'nin en yoksul ülkesi olma niyeti yok.

Gürcistan'a aday üyelik statüsü verilmesi tamamen siyasi bir karardır. Çünkü yolsuzluk ve diğer ölçütler açısından Gürcistan, Ukrayna gibi görünmektedir. Nitekim Ukrayna'ya da AB üyelik görüşmelerinin başlatıldığını biliyoruz fakat AB'nin Gürcistan'dan beklentisi AB'ye üye olması değil. Ursulavon der Leyen ve Josep Borell'in ifade ettiği iki mesele var:

Birincisi siyasi sistemin "kutupsuzlaştırılması", yani (vatandaşlıktan çıkarılıp Ukrayna vatandaşı olan eski devlet başkanı)

Saakaşvili ve muhalefete özgürlük verilmesi. İkinci talep ise birinci demokrasi ölçütü taleple bağlantılı olarak LGBT bğ konularında ayrımcılığın ortadan kaldırılması. Bu talepler, Borell'in ey-lüdeki Tiflis ziyaretinde şu şekilde formüleleştirildi:

"İkinci mesajım, Rusya'nın Ukrayna'ya karşı sürdürdüğü saldırganca savaşla ilgili. AB, Ukrayna'yı destekliyor ve gerektiği müttedetce destekleyecek. AB, Gürcistan'ın bu konuda uluslararası platformlarda sergilediği açık tutumdan memnundur. Rusya'yı uluslararası alanda izole etme çabalarımızı en yakın ortaklarımızla eşgüdümle yürütmek son derece önemlidir. Bu yüzden, yaptırımların delinmesinin önlenmesi konusunda Gürcistan'la etkin işbirliğimizden son derece memnun olduğumuza (AB nezdinde) dikkat çektim. Bu konuda Gürcistan'da çok şey yapılıyor ve bu çabaları tanıdığımızı vurguladım."

Ancak Gürcistan ve Rusya arasında doğrudan hava ulaşımının yeniden başlaması ve böylece Tiflis'in, Ruslar'ın Avrupa'ya geçiş noktası olması konusunda üzüntü duyduğumuza da dikkat çektim. Ayrıca, Rusya'nın propaganda ve bilgi çarpıtma savaşları gibi hibrit faaliyetlerini karşı koymak için daha etkin bir şekilde müşterek çalışmak gerekiyor. AB, bilgi çarpıtma karşı direnci kurmak için Gürcistan'daki bağımsız medyayı ve sivil toplumu desteklemeye devam edecek. Dış politikamızdaki dönüşüme bağ-

Özellikle yurtlarına huzur içinde dönmek isteyen Karabağ Ermenileri, Erivan ve Bakü arasında sınırların karşılıklı dokunulmazlığını güvenceye alan anlaşmayı imzaladıktan sonra başlayacak.

Ardından Ermenistan topraklarından geçen Zengezur Koridoru'nun açılması meselesi pekâlâ çözülebilir. Bunun tamamen ekonomik, ulaştırma ve altyapı projesi olduğuna inanıyorum. Yani 6'lı Platform, siyasi ve ekonomik uygulamaları engelleyen kısıtlamaları ortadan kaldırabilir. Böylece Türkiye, İran ve Rusya gibi büyük ülkeler, üç Güney Kafkasya devletiyle daha etkin bir işbirliğine zaten gidecektir.

GÜRCİSTAN'IN ALMAN MODELİYLE NATO'YA ALINMA SENARYOSU

■ Gürcistan yakın gelecekte NATO'ya alınabilir mi?

Gürcistan'ın NATO'ya alınma fikri NATO Eski Genel Sekreteri Anders Fogh Rasmussen'e aittir. Gürcistan'ın Alman modeliyle NATO'ya alınması senaryosunu destekleyen oydu. Alman modeli, Almanya iki bölgeye ayrılmışken Batı Almanya'nın 1955'te NATO'ya alınmasıyla ortaya atıldı. Dolayısıyla Rasmussen, Gürcistan'ın Batı bloğuna Abhazya ve Güney Osetya olmadan eklenmesini ve NATO tüzüğüne ortak güvenlikle alakalı 5. maddesinin yalnızca Tiflis'in kontrolünde olan bölgeleri kapsamamasını önermişti.

Özellikle vurgulamam gerekir ki NATO'nun genişlemesi ve Kafkasya'da kök salması, NATO ve ABD'nin çıkarlarına yarar.

'NATO ÜSSÜNE DÖNMEK GÜRCİSTAN'A ZARAR VERİR'

■ ABD, Gürcistan'ın NATO'ya kabulünü hızlandırmak için neden bu kadar etkin bir çaba sarf ediyor?

Rusya-ABD ve İran-ABD arasındaki çatışmadan dolayı. Kafkasya demek Orta Asya ve ötesinde Çin'e uzanan geçiş güzergâhı demektir. Ayrıca ABD, Gürcistan'ın NATO'ya alınması, Rusya'yı Karadeniz'de engelleyebilmesini bir yolu olduğuna inanıyor. Çünkü Rusya, batıda Romanya ve Bulgaristan, güneyde Gürcistan gibi NATO üyeleriyle çevrelenmiş olacaktı.

Amerikalılar, şöyle bir işbirliği modeli bile önerdiler: 2020'de NATO liderliği Gürcistan'ı ittifaka kabul etmezse ki etmedi, o zaman Amerika-Gürcistan arasında askeri ortaklık anlaşmalarının güçlendirilmesi önerilecekti. Bu "güçlendirme" önerisi, Amerikan Silahlı Kuvvetlerinin ülkeye doğrudan konuşlandırılması demektir.

Bu bağlamda, meselenin ekonomik yapısına dikkat çekmek gerekiyor. Gürcistan silahlanmaya kaynak ayırmasına rağmen bütçesi, askeri sektörü bu denli geniş ölçekte finanse etmeye yeterli değildir.

Gürcistan'ın diğer sektörlerinin zararına uğruna ayırdığı askeri bütçeyi ayıracak ne paraya ne de fırsata sahip. Gürcü hükümeti, sadece askeri altyapı ve askeri alana harcama yaparsa ülke çöküşün eşğine gelebilir, ekonomik ve toplumsal hayat mahvolabilir. Zaten sorunlu bir ekonomimiz ve çok tehlikeli toplumsal sorunlarımız var.

Vaşington, bu etkeni sürekli kullanıyor. Tiflis, düzenli olarak ABD'den askeri destek payları alıyor. Ancak bu para, ABD ve NATO'nun ihtiyacına yönelik altyapı inşası veya Amerikan silahlanma için kullanılıyor. Doğal olarak bu para, yine Amerikan askeri endüstrisinin cebine giriyor. Amerikan şahinleri bu işten para kazanıyor. NATO üyelik beklentisi Gürcistan'a ekonomik refah vaatmiyor.

Pek çok siyasetçi NATO üyeliğinin Gürcistan'a daha çok istikrar, güvence ve güvenlik getireceğini; Avrupa, Amerika ve diğer ülkelerden daha fazla yatırım çekeceğini söylüyor. Yatırımcılar daha güvende hissedecekmiş. Şüpheliyim. Güvenlikten çok tehdit getirecektir. Çünkü NATO varlığı ve Amerikan üsleri, askeri hareketlerle Gürcistan topraklarını bir hedef tahtasına çevirecektir. Rusya ve İran'la büyük ölçekli bir çatışma, şüphesiz Gürcistan topraklarını bir savaş alanına çevirecektir. Yalnızca askeri değil, sivil altyapı da mahvolacak ve Gürcü halkı acı çekecektir. İşin toplumsal refah boyutundan bahsetmiyoruz bile.

© 2022 Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)

İRAN TURU

23-30 Nisan

€1850

İstanbul

Bursa, Çanakkale

29 Şubat - 5 Mart

Küba

5-14 Aralık 2024
ÖN KAYITLAR
BAŞLADI

Güneydoğu

12-19 Mayıs

€1390

€1390

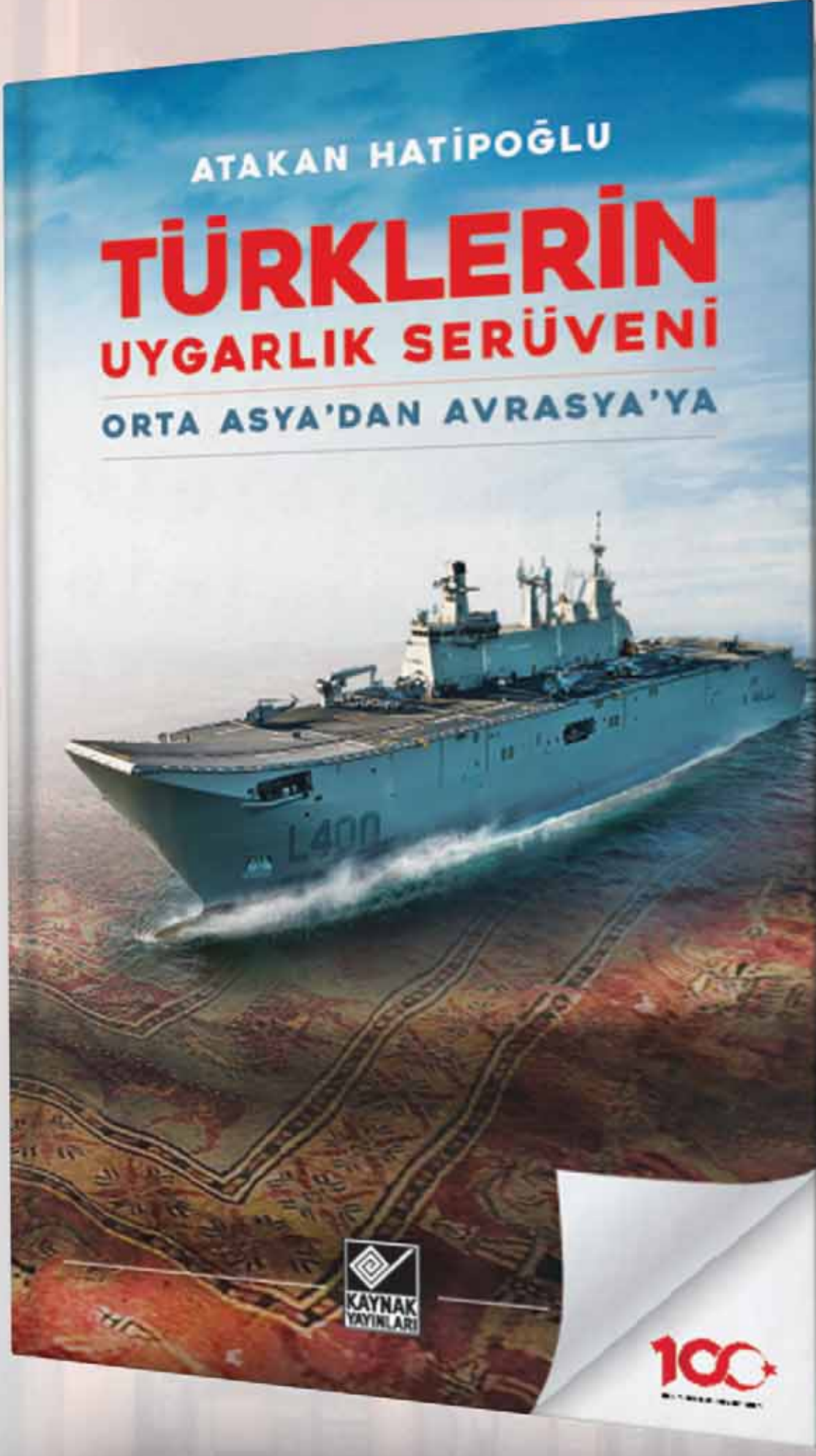
TUR PROGRAMINA DAHİL OLAN HİZMETLER

- .Uçak biletleri
- .4*-5* Otellerde konaklama
- .Otobüs ile transferler
- .Kahvaltı-Akşam yemeği
- .Profesyonel Rehberlik hizmeti
- .Tur boyunca sürpriz ikramlar
- .Zorunlu seyahat sigortası

Kayıt ve Bilgi için iletişim: **+49 1511 8958982**

ULUSAL GÖNÜLLÜLERİ AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

Prof. Dr. Atakan Hatipoğlu, Türk ve Türkiye tarihi niteliğindeki bu çalışmasında, Türklerin köklü bir uygarlık birikimi olduğunu ve her dönemde uygarlık merkezine yüzlerini dönerek dünya tarihi içinde anlamlı roller oynadıklarını gösteriyor.

DOĞU PERİNÇEK

“Teorisi çok sağlam, dili çok akıcı, hakiki bir bilimsel kitap. Hayran kaldım.”

UK Ulusal Kitap

Türklerin Uygarlık Serüveni, UlusalKitap'ta!

Hemen almak için iletişim: +49 1511 8958982
www.ulusalkitap.com